



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 11 kwietnia 2011 r.

**Pan
Andrzej Szcześniak
Komendant Wojewódzki Państwowej
Straży Pożarnej
we Wrocławiu**

LWR-4100-01-03/2011
P/10/182

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Dolnośląską Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu, zwaną dalej „KW PSP” lub „Komendą”, w zakresie wykonania planu finansowego w 2010 r. w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 1 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli – stosownie do art. 60 ustawy o NIK – przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie przez KW PSP planu finansowego w 2010 r.

Przyjęta ocena ogólna wynika z ocen cząstkowych badanych obszarów tematycznych zaprezentowanych poniżej.

1. W 2010 r. KW PSP zrealizowała dochody budżetowe w kwocie 38,0 tys. zł, tj. o 11,0 tys. zł (40,8%) wyższej od planowanej. Głównym źródłem dochodów w 2010 r. były wpływy z najmu i dzierżawy mieszkań zakładowych w wysokości 26,3 tys. zł stanowiące 70,0% dochodów ogółem. Pozostałą kwotę dochodów stanowiły wpływy uzyskane m.in. z: grzywien i innych kar pieniężnych związanych z projektami finansowanymi przez Unię Europejską -

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701

4,0 tys. zł (10,5%), sprzedaży składników majątkowych - 0,3 tys. zł (0,7%) oraz różnych dochodów - 6,5 tys. zł (17,1%). Szczegółowe badanie dochodów uzyskanych z najmu i dzierżawy potwierdziło prawidłowość ewidencjonowania i rozliczania dochodów z wynajmu mieszkań zakładowych. Uzyskane dochody budżetowe zostały terminowo przekazane na dochody budżetu państwa.

Kontrola ujawniła jednak uchybienia w zakresie realizacji części dochodów (w kwocie 2,8 tys.) zaewidencjonowanych w § 0970 („wpływy z różnych dochodów”). Przez ponad 7 lat KW PSP nie podjęła bowiem działań w celu zwrotu kaucji gwarancyjnej wykonawcy, który w 2000 r. zmodernizował powiatowe stanowisko kierowania i reagowania kryzysowego Komendy Powiatowej PSP w Kłodzku. Termin zwrotu przedmiotowej kaucji upłynął w 2003 r., przy czym ze względu na brak kontaktu z wykonawcą, a także wyrejestrowanie jego firmy z ewidencji działalności gospodarczej, przekięgowanie ww. kwoty na dochody i odprowadzenia jej do budżetu państwa nastąpiło dopiero w 2010 r.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację wydatków w 2010 r. Wykonane wydatki w kwocie 16.069,6 tys. zł stanowiły 99,9% planu po zmianach (16.073,3 tys. zł) oraz 172,4% wydatków 2009 r. (9.318,0 tys. zł). Niewykorzystane środki budżetowe w wysokości 3,7 tys. zł zostały terminowo zwrócone na rachunek dysponenta. W strukturze wydatków KW PSP wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie 7.764,0 tys. zł stanowiły 48,3% wydatków ogółem, wydatki majątkowe w wysokości 6.292,0 tys. zł - 39,2%, a wydatki bieżące w kwocie 2.014 tys. zł - 12,5%.

W 2010 r. KW PSP otrzymała środki z rezerwy celowej w łącznej kwocie 5.196,3 tys. zł, z czego w rozdziale 75410 - Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej- 4.612,3 tys. zł i w rozdziale 75478 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych - 584,0 tys. zł.

Badanie wydatkowania środków przyznanych Komendzie z rezerw celowych w łącznej kwocie 3.925,5 tys. zł, tj. 75,5% potwierdziło, że poniesione wydatki - m.in. na pokrycie wkładu własnego zakupu samochodów bojowych w ramach realizacji projektów współfinansowanych z UE oraz zakup standardowego sprzętu i oprogramowania w ramach systemu przetwarzania danych - zostały wykorzystane gospodarnie, legalnie i celowo, a niewykorzystaną kwotę, tj. 2,6 tys. zł zwrócono w wymaganym terminie dysponentowi wyższego stopnia.

2.1. Łączna kwota zobowiązań według stanu na 31 grudnia 2010 r. wynosiła 64,4 tys. zł, tym 50,3 tys. zł stanowiło dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz pochodnymi. Pozostałe zobowiązania w kwocie 14,1 tys. zł wynikały z ujęcia w księgach rachunkowych zdarzeń dotyczących grudnia 2010 r. z terminem płatności w styczniu 2011 r. W 2010 r. w Komendzie

nie wystąpiły zobowiązania wymagalne i nie były naliczane odsetki od nieterminowych płatności.

3. W obowiązującej w KW PSP polityce rachunkowości prawidłowo określono procedury uwzględniające kontrole operacji finansowych i gospodarczych, tj. zgodnie z pkt 14 rozdziału II Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych², niemniej dokumentacja ta nie odpowiadała w pełni wymaganiom m.in. art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³, tj. brak było zapisów dotyczących wchodzących w skład roku obrotowego okresów sprawozdawczych, opisu metod wyceny aktywów i pasywów oraz określenia wersji oprogramowania do obsługi systemu finansowo-księgowego. Ponadto nie określono jednoznacznie terminów granicznych księgowania dowodów do właściwych okresów sprawozdawczych.

Zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli budzi funkcjonujący w KW PSP komputerowy system finansowo – księgowy Medatronic, który nie zapewnia kontroli kompletności i poprawności zapisów księgowych w zakresie dat i opisu operacji oraz nie wymusza zamykania miesięcy.

4. Do szczegółowych badań kontrolnych przy pomocy programu informatycznego Pomocnik Kontrolera wersja PK 5.1, w drodze statystycznego doboru próby metodą losowania monetarnego MUS, wybrano 89 dowodów o wartości 2.492,7 tys. zł. Kryterium badania stanowiła legalność formalna dokumentów księgowych, w odniesieniu do przepisów art. 20–24 ustawy o rachunkowości oraz art.54 ustawy o finansach publicznych. Dowody zbadano pod kątem prawidłowości wartości⁴ transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych, w tym w podziałkach klasyfikacji budżetowej oraz poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych.

W wyniku tego badania i ekstrapolacji jego wyników wiarygodność sprawozdawczości rocznej oceniono pozytywnie, a wiarygodność sprawozdawczości bieżącej pozytywnie z zastrzeżeniami. Zastrzeżenia Najwyższej Izby Kontroli do zapisów księgowych mających wpływ na sprawozdawczość bieżącą dotyczyły 3 zapisów na łączną kwotę 10,9 tys. zł. W 1 przypadku błąd dotyczył zaksięgowania i wykazania w sprawozdaniu miesięcznym za luty 2010 r. operacji gospodarczej dotyczącej stycznia 2010 r. W pozostałych 2-ch przypadkach, w związku z otrzymaniem we wrześniu 2010 r. środków z rezerwy celowej w ramach rozdziału 75478 („Usuwanie skutków klęsk żywiołowych”) skorygowano zapisy księgowe dotyczące

² Komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16.12.2009 r. (Dz.Urz.MF nr 15, poz.84)

³ Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz.1223

⁴ tj. wartości zgodnej z fakturą oraz zgodność faktury z zamówieniem lub umową.

wydatków poniesionych w czerwcu 2010 r. i wykazanych w miesięcznym sprawozdaniu, dokonując przekwalifikowania do innego rozdziału klasyfikacji, co spowodowało ponowne wykazanie tego wydatku w sprawozdaniu za wrzesień 2010 r. Ponadto w 28 dowodach księgowych na łączną kwotę 1.618,0 tys. zł brak było adnotacji o przeprowadzeniu lub nieprzeprowadzeniu postępowania o zamówienie publiczne, co wpłynęło na ocenę negatywną pod względem zgodności dowodów księgowych z wymogami formalnymi.

5. Inwentaryzacja składników majątkowych KW PSP w 2010 r. została przeprowadzona terminowo i właściwie rozliczona. Stwierdzone przez NIK uchybienia dotyczyło inwentaryzacji wartości niematerialnych i prawnych, wobec których zastosowano metodę spisu z natury, podczas gdy stosownie do art.26 ust.1 pkt 3 ustawy o rachunkowości należało porównać dane z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami oraz zweryfikować ich wartość. Wprawdzie Komendant KW PSP wyjaśnił, że zastosowana metoda spisu z natury polegała faktycznie na porównaniu danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, niemniej nie odnotowano tego faktu w stosownym protokole .

6. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do prawidłowości, rzetelności i terminowości rocznych sprawozdań budżetowych (Rb-27, Rb-23, Rb-28, Rb-28 (Programy), Rb-N, Rb-Z) sporządzonych na podstawie prowadzonej ewidencji księgowej.

7. Średnioroczne zatrudnienie w Komendzie zmniejszyło się z 92 etatów w 2009 r. do 91 etatów w 2010 r., w tym funkcjonariuszy z 76 etatów do 71 etatów. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w przeliczeniu na 1 pełnozatrudnionego wzrosło ogółem z 3,4 tys. zł w 2009 r. do 3,8 tys. zł w 2010 r., w tym przeciętne miesięczne wynagrodzenie funkcjonariusza, odpowiednio z 5,3 tys. zł do 6,9 tys. zł. KW PSP w 2010 r. nie przekroczyła kwoty wydatków na wynagrodzenia określone w planie finansowym.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzonych uchybień, pozytywnie ocenia sposób dysponowania środkami przeznaczonym na nagrody dla funkcjonariuszy i pracowników cywilnych. Fundusz nagród Komendy wyniósł w badanym okresie 83,3 tys. zł, w tym 66,0 tys. zł dla pracowników korpusu służby cywilnej i 16,3 tys. zł dla pracowników cywilnych. W 2010 r. Komendant KW PSP w pełni wykorzystując fundusz nagród wydał 7 decyzji o przyznaniu nagród 54 osobom. W przypadku 2-ch decyzji (na łączną kwotę 16,2 tys. zł) dotyczących nagród dla pracowników cywilnych Komendant KW PSP nie uzasadnił ich przyznania.

Środki finansowe pochodzące z rezerwy celowej na nagrody dla osób szczególnie zaangażowanych w akcji powodziowej (1.217,8 tys. zł), KW PSP wykorzystwała zgodnie z prze-

znaczeniem przyznając nagrody 999 funkcjonariuszom Dolnośląskiej Państwowej Straży Pożarnej.

8. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sposób wykorzystania przez KW PSP środków europejskich. W 2010 r. Komenda uczestniczyła w dwóch projektach współfinansowanych przez Unię Europejską (UE): „Bezpieczny Dolny Śląsk – rozbudowa centrów ratownictwa województwa dolnośląskiego – zakup specjalistycznego sprzętu technicznego” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego (RPO WD) oraz „Bezpieczne Południe – rozbudowa systemu ratownictwa drogowego na ciągach komunikacyjnych Polski południowej” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (RPO IŚ). W przypadku pierwszego z tych projektów KWPSP była beneficjentem środków europejskich, w drugim - partnerem w ramach projektu realizowanego przez Śląską Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej (partner wiodący). W ramach obu projektów KWPSP wykorzystwała ogółem 31.211,3 tys. zł na zakup łącznie 25 wozów bojowych

NIK nie wnosi uwag do obsługi systemu przepływu środków finansowych z budżetu UE przeznaczonych na realizację programów operacyjnych, pomimo braku przeszkolenia pracowników w tym zakresie. Zawarto bowiem odpowiednie porozumienie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) oraz wyodrębniono w systemie finansowo-księgowym konta dla budżetu środków europejskich.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia także realizację planu finansowego w zakresie wydatków budżetu środków europejskich, gdyż nie przekroczono określonych limitów, nie korzystano z zaliczek oraz nie wystąpiły przypadki finansowania wydatków z budżetu państwa zamiast z budżetu środków europejskich. Wydatki realizowano zgodnie z umowami o dofinansowanie oraz z zastosowaniem wymaganych (w przypadku projektu „Bezpieczny Dolny Śląsk...”⁵) procedur określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶. Komenda terminowo, tj. zgodnie z zapisami porozumienia i wymogów BGK dotyczącego projektu „Bezpieczny Dolny Śląsk...”⁷ przekazywała zlecenia płatności, a w przypadku obu projektów płatności regulowano bez opóźnień. Również prawidłowo i terminowo zostały sporządzone roczne sprawozdania RB-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

⁵ w przypadku projektu „Bezpieczne Południe...” obowiązek stosowania procedur zamówień publicznych należał do partnera wiodącego (KWPSP w Katowicach)

⁶ Dz.U. z 2007 r. nr 223, poz.1655 ze zm.)

⁷ Obowiązek składania zleceń płatności w projekcie „Bezpieczne Południe...” należał do KWPSP w Katowicach (partner wiodący)

- 1. Wprowadzenie regulacji wewnętrznych zapewniających terminowy zwrot pobranych od wykonawców kaucji .*
- 2. Dostosowanie polityki rachunkowości do wymogów przepisów ustawy o rachunkowości, w tym zwłaszcza zawartych w art.10 ust.1 pkt 1,2 i 3c ww. ustawy.*
- 3. Rozważenie możliwości zakupu systemu finansowo-księgowego zawierającego funkcje automatycznej weryfikacji treści zapisów księgowych.*
- 4. Dokonywanie inwentaryzacji wartości niematerialnych i prawnych metodą określoną w art.25 ust.1 pkt 3 ustawy o rachunkowości tj. poprzez porównanie danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikację wartości tych składników.*
- 5. Uzasadnianie decyzji o przyznaniu nagród pracownikom KW PSP.*
- 6. Rozważenie możliwości przeszkolenia pracowników uczestniczących w realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich w zakresie systemu przepływu środków z budżetu UE.*

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK o ich rozpatrzeniu.